

Forhold til Statens daværende Budget paa 12—13 Mill. Rdl. svimlende Højde. Det udredede Staten den Gang, fordi Grundejendommen var i Nød, og fordi det var nødvendigt at redde den som Statens egentlige Bæsis, men ikke fordi den havde nogen som helst egentlig Garantiforpligtelse. Egnede Forhold ville jo kunne indtræde i vore Dage, men jeg vover at sige, at de ikke ville indtræde, før Staten alligevel af Hensyn til den almindelige Samfundsinteresse vil være traadt hjælpende til.

Scharling: Efter den Erklæring, den højtærede Indenrigsminister afgav paa Regeringens Begne, er der ikke nogen Grund til at forlænge Diskussionen om Statsgaranti. Jeg skal derfor indskrænke mig til et Par Bemærkninger over for de Udtalelser, som den ærede Ordfører særlig rettede til mig, idet han afviste en Parallel mellem Landbrugsejendommenes og Industriens Stilling over for Laan og disses Amortifikation med den Bemærkning, at man her staar over for Panter, som bød en varig Sikkerhed, og hvor der ikke behøvedes en saadan Amortifikation som den, der var nødvendig over for Industrien. Dertil vil jeg bemærke, at det var ikke min Mening at sige, at der var en absolut Parallel, eller at Forholdene absolut vare de samme. Jeg gjorde blot gældende, at Landbruget var kommet ind paa lignende Forhold og i meget havde formet sig efter Industrien, men var ikke fulgt med i denne Henseende, i Retning af hurtig Amortifikation. Naar nu det ærede Medlem taler om den varige Sikkerhed, som Landejendommene byde, vil jeg dog dertil bemærke, at den i en meget væsentlig Grad bygger paa hele den Drift, som Ejendommen er i. Vi vide, at i Thyerne var der mange Landejendomme, som maatte overtages for Statter, som altsaa ikke vare mere værd, og vi vide alle, hvor lidt en Landejendom kunde være værd, naar den kommer til Tvangsauktion, og naar den er forsvundet i alle Maader og blottet for det, som skal give en saadan Ejendom Værdi. Jeg tror derfor, at man skal vogte sig lidt for at tro paa den varige Sikkerhed, som Jorden som saadan selv indeholder.

Dernæst bemærkede det ærede Medlem, at det ogsaa vidnede mod Nødvendigheden af Amortifikation, at der, saa snart et Kreditforeningslaan var afdraget til et vist Beløb, stiftedes et nyt Laan i en anden Serie. Ja, det forekommer mig ikke at være noget Modbevis; det viser kun, at naar man har faaet det ene Laan amortiseret, bliver der Plads for et nyt Laan, og det var det,

jeg gjorde gældende, at man skulde stræbe at naa til i kortere Tid end nu. Det forekommer mig ikke at være noget Modbevis mod, hvad jeg sagde, naar det ærede Medlem dernæst henviste til — som Bevis for, at Kreditforeningerne vare gaaede godt ud ogsaa af de nedadgaaende Konjunkturer — at der ikke var kommet Tab endnu, skønt Taksationerne vare fra den ældre Tid, da Ejendomspriserne vare langt højere; jeg maa dertil bemærke, at da der netop er Tale om lange Laan og langsomt amortisable Laan, gaar en stor Del af Laanene tilbage til den Tid, da Ejendomspriserne endnu ikke vare naaede op til den senere store Højde, og da Ejendommene altsaa vare vurderede til ret rimelige Priser. Naar det ærede Medlem med Hensyn til Valget af Direktører henviste til den Garanti for Valget af en dygtig og betryggende Direktør, som laa i Medlemmernes solidariske Interesse, vil jeg sige, at jeg i og for sig ikke har udtalt nogen særlig Tvivl med Hensyn til de Direktører, som Kreditforeningerne ville vælge. Jeg gif tværtimod ud fra, at de vilde vælge saadanne Direktører, som Indenrigsministeren ikke fandt nogen Anledning til at forkaste; men jeg vil bemærke, at det solidariske Ansvar synes ikke altid at have været betryggende med Hensyn til Valget af Taksatorer og det uagtet et uheldigt Valg ogsaa her kommer til at svie til de enkelte Interessenter. — Det ærede Medlem afviste min Udtalelse om Muligheden af et forsat Prisfald som en Hypotese. Ja, andet gav jeg det jo heller ikke ud for, det var min subjektive Mening, jeg udtalte, og jeg erklærer andres Berettigelse til at have deres Mening; kun vil jeg bemærke, at hidtil ere de gentagne Forudsigelser, som jeg har tilladt mig at komme med om hyderligere Prisfald, stadig bleve bekræftede. Derimod ere de stadig regelmæssig tilbagevendende Forsikringer om, at nu var Prisfaldet naaet til det hyderste, nu kunde man imødesee højere Priser, stadig bleve skuffede. Det ærede Medlem begrundede sin modstridende Mening derpaa, at Konkurrencen nu var breven saa vidt, at Driften snart ikke mere var lønende, og at der dog var givet den Grænse for Prisfaldet, at Driften maatte kunne betale sig. Ja, men det kommer an paa, hvad man forstaar ved Driften. Det viser sig, at saa langt Priserne nu end ere gaaede ned, saa ere de dog ikke gaaede længere ned, end at det danske Landbrug ikke blot betaler Driften, men ogsaa forrenter de Kapitaler, der staa i de danske Landejendomme, og Grænsen forekommer mig først at være naat, naar man fører Tanken helt ud: naar vi